

Motion till riksdagen

1988/89: Ub295

av Inger René och Ingrid Hemmingsson (båda m)

Undervisning i kost- och hälsokunskap i
gymnasieskolan

En rad utredningar alltifrån professor Wretlinds första rapport "Om svenska folkkosten" på 60-talet till HS90, LMK (Livsmedelsutredningen) och cancerutredningen talar entydigt om sambanden mellan mat och hälsa. Man spekulerar i siffror som att upp till 50 procent av vissa cancersjukdomar är kostrelaterade och att 20–25 procent av hjärt-kärlsjukdomar skulle ha samma orsak.

Klart är att kunskaperna kring maten måste öka för att vi skall må bättre och inte drabbas av ohälsa.

Kostvanorna i de svenska hushållen har under efterkrigstiden förändrats i negativ riktning. I allt fler hushåll förekommer inte längre gemensamma måltider, utan var och en tar sig något ur kylskåpet när man känner sig hungrig, s. k. frukostisering. En undersökning 1985 i Malmö grundskolor visar att mellanmålsätandet svarar för 40 procent av hela dagens energiintag bland mellan- och högstadielärover. Ett annat tecken på våra felaktiga matvanor är att inte mindre än 75 procent av dagens värnpliktiga uppges vara överviktiga. Denna utveckling pekar entydigt på att det saknas kunskaper om matens roll för hälsa och välbefinnande.

Kunskaper om matlagning och hushållning fördes tidigare över till kommande generationer inom hemmets väggar. Det handlade om att kunna få ut mesta möjliga av de knappa resurserna, att kunna ta till vara råvaror, förlänga hållbarhet, att skydda naturen och den egna miljön.

Det var en viktig kunskapsöverföring som hade med överlevnad att göra. Dessa kunskaper förs av kända skäl inte längre vidare inom hemmet.

I grundskolan har ungdomarna ämnet hemkunskap, där ett av fem huvudmoment är kost. Under hela grundskoletiden har eleverna maximalt 6 veckotimmar. Det innebär att av de ca 11000 lektioner som en elev får under sin grundskoletid är i bästa fall 240 lektioner hemkunskap. Ämnet är grundskolans näst minsta, endast barnkunskap har färre timmar. Att på dessa få lektioner åstadkomma varaktiga förändringar av barns och ungdomars attityder till kost och hälsa är svårt, då ämnet dessutom innehåller andra moment som t. ex. konsumentekonomi och miljö.

Timplanerna för gymnasieskolan kommer att omarbetas. Då anser jag det nödvändigt att kost- och hälsokunskap kommer att vara ett av de tillvalsämnen som alla gymnasieskolor skall inrätta och därmed erbjuda eleverna i samtliga årskurser.

Hemställan

Mot. 1988/89
Ub295

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående undervisning i kost- och hälsokunskap i gymnasieskolan.

Stockholm den 24 januari 1989

Inger René (m)

Ingrid Hemmingsson (m)